

DIREKTĪVAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2009/22/EK

(2009. gada 23. aprīlis)

par aizliegumiem saistībā ar patērētāju interešu aizsardzību

(Kodificēta versija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/27/EK (1998. gada 19. maijs) par aizliegumiem saistībā ar patērētāju interešu aizsardzību ⁽³⁾ ir vairākkārt būtiski grozīta ⁽⁴⁾. Skaidrības un praktisku iemeslu labad būtu lietderīgi veikt attiecīgās direktīvas kodifikāciju.

(2) Dažās direktīvās, kas uzskaitītas šīs direktīvas I pielikumā, ir paredzēti noteikumi attiecībā uz patērētāju interešu aizsardzību.

(3) Mehānismi, kas pašlaik nodrošina minēto direktīvu izpildi gan valsts, gan Kopienas līmenī, vienmēr neļauj laikus pārtraukt pārkāpumus, kuri kaitē patērētāju kopējām interesēm. Kopējās intereses nozīmē intereses, kas neietver to indivīdu interešu uzkrāšanu, kuriem pārkāpums ir radījis kaitējumu. Tas neskar atsevišķas prasības, ko iesniedz indivīdi, kuriem pārkāpums ir radījis kaitējumu.

(4) Tiktāl, ciktāl tas attiecas uz mērķi izbeigt praksi, kas ir nelikumīga saskaņā ar valstu tiesību aktiem, valstu pasākumu efektivitāte, transponējot iepriekš minētās direktīvas, tostarp to aizsardzības pasākumu efektivitāte, kas pārsniedz attiecīgajās direktīvās noteikto līmeni, ja tie atbilst Līgumam un ja tos pieļauj minētās direktīvas, var tikt mazināta, ja minētā prakse izraisa sekas dalībvalstī, kur tā nav aizsākta.

(5) Minētie sarežģījumi var traucēt iekšējā tirgus sekmīgu darbību, jo to rezultātā ir pietiekami pārvietot nelikumīgas prakses avotu uz citu valsti, lai tā būtu ārpus jebkāda veida likuma piemērošanas lauka. Tas izraisa konkurences izkropļojumus.

(6) Minētie sarežģījumi var mazināt patērētāju uzticību iekšējam tirgum un ierobežot to organizāciju darbības jomu, kas pārstāv patērētāju kopējās intereses, vai tādu neatkarīgu valsts iestāžu darbības jomu, kuras ir atbildīgas par patērētāju kopējo interešu aizsardzību, ja tās nelabvēlīgi ietekmē prakse, kas ir pretrunā Kopienas tiesībām.

(7) Minētā prakse bieži pārsniedz dalībvalstu robežas. Ir steidzami vajadzīgi zināmā mērā tuvināt valstu tiesību aktus, kas ir izstrādāti, lai izbeigtu iepriekšminēto nelikumīgo praksi neatkarīgi no dalībvalsts, kurā šī nelikumīgā prakse ir izraisījusi sekas. Attiecībā uz jurisdikciju tā neierobežo starptautisko privāttiesību normas un spēkā esošās konvencijas starp dalībvalstīm, vienlaicīgi ievērojot dalībvalstu galvenās saistības, kas izriet no Līguma, un jo īpaši tās, kuras ir saistītas ar iekšējā tirgus sekmīgu darbību.

(8) Paredzētās darbības mērķi var sasniegt tikai Kopiena. Tādēļ tas uzliek Kopienai saistības rīkoties.

⁽¹⁾ OV C 161, 13.7.2007., 39. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2007. gada 19. jūnija Atzinums (OV C 146 E, 12.6.2008., 73. lpp.) un Padomes 2009. gada 23. marta Lēmums.

⁽³⁾ OV L 166, 11.6.1998., 51. lpp.

⁽⁴⁾ Sk. II pielikuma A daļu.

- (9) Līguma 5. panta trešajā daļā Kopienai ir uzlikts par pienākumu nepārsniegt to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu Līguma mērķus. Saskaņā ar minēto pantu pēc iespējas ir jāņem vērā valstu tiesību sistēmu īpatnības, piedāvājot dalībvalstīm dažādas iespējas ar līdzvērtīgu ietekmi. Tiesām vai administratīvām iestādēm, kas ir kompetentas pieņemt nolēmumu sakarā ar šajā direktīvā minētajiem pieteikumiem/iesniegumiem, vajadzētu būt tiesīgām pārbaudīt iepriekšējo nolēmumu sekas.
- (10) Vienai iespējai vajadzētu ietvert prasību vienai vai vairākām neatkarīgām valsts iestādēm, kas ir īpaši atbildīgas par patērētāju kopējo interešu aizsardzību, izmantot rīcības tiesības, kuras noteiktas šajā direktīvā. Otrai iespējai būtu jāparedz tas, ka šīs tiesības īsteno organizācijas, kuru mērķis ir aizstāvēt patērētāju kopējās intereses, saskaņā ar valsts tiesību aktos noteiktiem kritērijiem.
- (11) Dalībvalstīm vajadzētu spēt izvēlēties vienu no šīm divām iespējām vai tās apvienot, valsts līmenī izveidojot iestādes un/vai organizācijas, kas atbilst šīs direktīvas mērķiem.
- (12) Attiecībā uz pārkāpumiem Kopienas iekšienē šīm iestādēm un/vai organizācijām būtu jāpiemēro savstarpējas atzišanas princips. Dalībvalstīm pēc to valsts iestāžu pieprasījuma būtu jāinformē Komisija par to valsts iestāžu nosaukumu un mērķi, kuras ir tiesīgas iesniegt pieteikumu/iesniegumu savā valstī saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem.
- (16) Ir vajadzīgs, lai Komisija sagatavo ziņojumu par šīs direktīvas darbību, un jo īpaši par tās darbības jomu un iepriekšēju apspriešanos.
- (17) Piemērojot šo direktīvu, nevajadzētu skart Kopienas konkurences noteikumu piemērošanu.
- (18) Šī direktīva nedrīkstētu skart dalībvalstu pienākumus attiecībā uz II pielikuma B daļā minētajiem termiņiem direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos un to piemērošanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Darbības joma

1. Lai nodrošinātu iekšējā tirgus sekmīgu darbību, šīs direktīvas mērķis ir tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas attiecas uz lietas ierosināšanu par aizliegumu, kas minēts 2. pantā un kā mērķis ir aizsargāt patērētāju kopējās intereses, kuras iekļautas I pielikumā uzskaitītajās direktīvās.

2. Šajā direktīvā pārkāpums nozīmē jebkādu rīcību, kas ir pretrunā I pielikumā uzskaitītajām direktīvām, kā tās transponētas dalībvalstu iekšējā tiesību sistēmā, un kas kaitē 1. punktā minētajām kopējām interesēm.

2. pants

Lietas ierosināšana par aizliegumu

1. Dalībvalstis izraugās tiesas vai administratīvas iestādes, kas ir kompetentas pieņemt nolēmumus sakarā ar pieteikumiem/iesniegumiem, kurus iesniegušas tiesīgās iestādes 3. panta nozīmē, lai panāktu:

a) nolēmumu ar visu pienācīgo lietderību, vajadzības gadījumā ar saīsināto tiesāšanās procedūru pieprasot izbeigt vai aizliegt jebkādas pārkāpumus;

b) ja vajadzīgs, tādus pasākumus kā nolēmuma publicēšana pilnībā vai daļēji veidā, ko uzskata par atbilstīgu, un/vai korektīva paziņojuma publicēšana nolūkā novērst pārkāpuma seku turpināšanos;

c) ciktāl atļauj attiecīgās dalībvalsts tiesību sistēma, lai nodrošinātu nolēmumu izpildi, nolēmumu pret zaudējošu atbildētāju par maksājumu valsts kasē vai jebkuram saņēmējam, ko izraugās saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ja tiesu vai administratīvu iestāžu noteiktā termiņā nav izpildīts nolēmums, fiksētā apmērā par katru kavēto dienu vai jebkuru citu summu, kas noteikta valsts tiesību aktos.

(13) Komisijas ziņā ir nodrošināt šo tiesīgo iestāžu saraksta publicēšanu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Līdz publicē pretēju paziņojumu, uzskata, ka tiesīgajai iestādei ir rīcības spēja, ja tās nosaukums ir iekļauts minētajā sarakstā.

(14) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pieprasīt iepriekšēju apspriešanos pusei, kura gatavojas prasīt aizliegumu, lai dotu atbildētājam iespēju izbeigt apstrīdēto pārkāpumu. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pieprasīt, lai šī iepriekšējā konsultācija notiktu kopīgi ar šo dalībvalstu izraudzītu neatkarīgu valsts iestādi.

(15) Ja dalībvalstis ir noteikušas, ka būtu jānotiek iepriekšējai apspriedei, pēc apspriešanās pieprasījuma saņemšanas būtu jānosaka divu nedēļu termiņš, pēc kura beigām, ja pārkāpuma pārtraukšana nav panākta, pieprasītājai pusei ir tiesības bez turpmākas kavēšanās iesniegt pieteikumu/iesniegumu kompetentā tiesā vai administratīvā iestādē.

2. Šī direktīva neierobežo starptautisko privāttiesību normas attiecībā uz piemērojamiem tiesību aktiem, kas parasti ir vai nu tās dalībvalsts tiesību akti, kurā noticis pārkāpums, vai tās dalībvalsts tiesību akti, kurā pārkāpums izraisa sekas.

3. pants

Iestādes, kas ir tiesīgas iesniegt pieteikumu/iesniegumu

Šajā direktīvā "tiesīgā iestāde" nozīmē iestādi vai organizāciju, kura ir pienācīgi izveidota saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem un kurai ir legītīma interese nodrošināt to, ka tiek ievēroti 1. pantā minētie noteikumi, jo īpaši:

- a) viena vai vairākas neatkarīgas valsts iestādes, kas īpaši atbild par 1. pantā minēto interešu aizsardzību dalībvalstīs, kur pastāv šādas valsts iestādes, un/vai
- b) organizācijas, kuru mērķis ir aizsargāt 1. pantā minētās intereses saskaņā ar to valstu tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem.

4. pants

Pārkāpumi Kopienas iekšienē

1. Katra dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka gadījumā, ja pārkāpuma izcelsme ir šajā dalībvalstī, jebkura tiesīgā iestāde no citas dalībvalsts, ja pārkāpums skar intereses, kuras aizsargā minētā tiesīgā iestāde, drīkst vērsties pie 2. pantā minētās tiesas vai administratīvās iestādes, uzrādot šā panta 3. punktā minēto sarakstu. Tiesas vai administratīvās iestādes pieņem šo sarakstu kā pierādījumu par tiesīgās iestādes rīcībspēju, neierobežojot to tiesības pārbaudīt, vai tiesīgās iestādes mērķis attaisno faktu, ka tā iesniedz pieteikumu/iesniegumu konkrētā lietā.

2. Pārkāpumu apkarošanas nolūkam Kopienas iekšienē un neierobežojot citām iestādēm saskaņā ar valstu tiesību aktiem piešķirtās tiesības, dalībvalsts pēc savu tiesīgo iestāžu pieprasījuma paziņo Komisijai, ka šīs iestādes ir tiesīgas iesniegt pieteikumu/iesniegumu saskaņā ar 2. pantu. Dalībvalstis informē Komisiju par šo tiesīgo iestāžu nosaukumu un mērķi.

3. Komisija sagatavo 2. punktā minēto tiesīgo iestāžu sarakstu, precizējot to mērķi. Šo sarakstu publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī; izmaiņas šajā sarakstā publicē nekavējoties, aktualizētu sarakstu publicē reizi sešos mēnešos.

5. pants

Iepriekšēja apspriešanās

1. Dalībvalstis var ieviest vai paturēt spēkā noteikumus, saskaņā ar kuriem puse, kura gatavojas prasīt aizliegumu, var to darīt tikai pēc tam, kad tā mēģinājusi panākt pārkāpuma izbeigšanu, apspriežoties vai nu ar atbildētāju, vai arī ar atbildētāju un tās dalībvalsts tiesīgo iestādi 3. panta a) punkta nozīmē, kurā prasa aizliegumu. Dalībvalsts ziņā ir nolemt, vai pusei, kas gatavojas prasīt aizliegumu, ir jāapspiežas ar tiesīgo iestādi. Ja pārkāpuma novēršanu nepanāk divās nedēļās pēc apspriešanās pieprasījuma saņemšanas, attiecīgā puse var iesniegt pieteikumu/iesniegumu par aizliegumu bez turpmākas kavēšanās.

2. Par dalībvalstu pieņemtajiem noteikumiem, kas reglamentē iepriekšēju apspriešanos, paziņo Komisijai, un tos publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

6. pants

Ziņojumi

1. Reizi trijos gados un pirmo reizi ne vēlāk kā 2003. gada 2. jūlijā Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu.

2. Pirmajā ziņojumā Komisija pārbauda jo īpaši:

- a) šīs direktīvas darbības jomu saistībā ar to personu kopējo interešu aizsardzību, kuras veic komerciālu, rūpniecisku, amatniecības vai profesionālu darbību;
- b) šīs direktīvas darbības jomu, kas noteikta I pielikumā uzskaitītajās direktīvās;
- c) vai 5. pantā minētā iepriekšēja apspriešanās ir palīdzējusi efektīvai patērētāju aizsardzībai.

Vajadzības gadījumā šim ziņojumam pievieno priekšlikumus par šīs direktīvas grozījumiem.

7. pants

Noteikumi plašākām prasībām

Šī direktīva neliedz dalībvalstīm pieņemt vai paturēt spēkā noteikumus, kuru mērķis ir valsts līmenī piešķirt tiesīgajām iestādēm un jebkurai citai attiecīgai personai plašākas rīcības tiesības.

8. pants

Īstenošana

Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

9. pants

Atcelšana

Direktīvu 98/27/EK, kurā grozījumi izdarīti ar II pielikuma A daļā minētajām direktīvām, ar šo atceļ, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem II pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos un to piemērošanai.

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu III pielikumā.

10. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā 2009. gada 29. decembrī.

11. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2009. gada 23. aprīlī

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētājs

H.-G. PÖTTERING

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

P. NEČAS

I PIELIKUMS

DIREKTĪVU SARAKSTS, KURAS MINĒTAS 1. PANTĀ ⁽¹⁾

1. Padomes Direktīva 85/577/EEK (1985. gada 20. decembris) par patērētāja aizsardzību attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti ārpus uzņēmuma telpām (OV L 372, 31.12.1985., 31. lpp.).
2. Padomes Direktīva 87/102/EEK (1986. gada 22. decembris) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz patēriņa kredītu (OV L 42, 12.2.1987., 48. lpp.) ⁽²⁾.
3. Padomes Direktīva 89/552/EEK (1989. gada 3. oktobris) par dažu audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanas noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos: 10. līdz 21. pants (OV L 298, 17.10.1989., 23. lpp.).
4. Padomes Direktīva 90/314/EEK (1990. gada 13. jūnijs) par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām (OV L 158, 23.6.1990., 59. lpp.).
5. Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV L 95, 21.4.1993., 29. lpp.).
6. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 97/7/EK (1997. gada 20. maijs) par patērētāju aizsardzību saistībā ar distances līgumiem (OV L 144, 4.6.1997., 19. lpp.).
7. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 1999/44/EK (1999. gada 25. maijs) par dažiem patēriņa preču pārdošanas aspektiem un saistītajām garantijām (OV L 171, 7.7.1999., 12. lpp.).
8. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.).
9. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/83/EK (2001. gada 6. novembris) par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm: no 86. līdz 100. pantam (OV L 311, 28.11.2001., 67. lpp.).
10. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/65/EK (2002. gada 23. septembris) par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu (OV L 271, 9.10.2002., 16. lpp.).
11. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem (OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.).
12. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.).
13. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/122/EK (2009. gada 14. janvāris) par patērētāju aizsardzību attiecībā uz dažiem aspektiem, kas saistīti ar daļlaika lietojuma tiesībām, ilgtermiņa brīvdienų produktiem, tālākpārdošanas un apmaiņas līgumiem (OV L 33, 3.2.2009., 10. lpp.).

⁽¹⁾ 5., 6., 9. un 11. punktā minētās direktīvas ietver īpašus noteikumus saistībā ar lietas ierosināšanu par aizliegumu.

⁽²⁾ Minēto direktīvu no 2010. gada 12. maija atceļ un aizstāj ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem (OV L 133, 22.5.2008., 66. lpp.).

II PIELIKUMS

A DAĻA

Atceltā direktīva ar sekojošiem grozījumiem

(minēti 9. pantā)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/27/EK
(OV L 166, 11.6.1998., 51. lpp.)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 1999/44/EK tikai 10. pants
(OV L 171, 7.7.1999., 12. lpp.)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/31/EK tikai 18. panta 2. punkts
(OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/65/EK tikai 19. pants
(OV L 271, 9.10.2002., 16. lpp.)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK tikai 16. panta 1. punkts
(OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK tikai 42. pants
(OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.)

B DAĻA

Termiņi transponēšanai valsts tiesību aktos un piemērošanai

(minēti 9. pantā)

Direktīva	Termiņš transponēšanai	Piemērošanas datums
98/27/EK	2001. gada 1. janvāris	—
1999/44/EK	2002. gada 1. janvāris	—
2000/31/EK	2002. gada 16. janvāris	—
2002/65/EK	2004. gada 9. oktobris	—
2005/29/EK	2007. gada 12. jūnijs	2007. gada 12. decembris
2006/123/EK	2009. gada 28. decembris	—

III PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Direktīva 98/27/EK	Šī direktīva
1.–5. pants	1.–5. pants
6. panta 1. punkts	6. panta 1. punkts
6. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais ievilkums	6. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunkts
6. panta 2. punkta pirmās daļas otrais ievilkums	6. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunkts
6. panta 2. punkta pirmās daļas trešais ievilkums	6. panta 2. punkta pirmās daļas c) apakšpunkts
6. panta 2. punkta otrā daļa	6. panta 2. punkta otrā daļa
7. pants	7. pants
8. panta 1. punkts	—
8. panta 2. punkts	8. pants
—	9. pants
9. pants	10. pants
10. pants	11. pants
Pielikums	I pielikums
—	II pielikums
—	III pielikums